

Informatieavond raad Waterkwaliteit

Gemeentehuis Wognum

15 januari 2026

GEMEENTE Medemblik

1.	Opening *(voorzitter)*	19.30u
2.	Welkom en introductie sprekers *(voorzitter)*	19.35u
3.	Aanleiding en doel *(voorzitter)*	19.40u
4.	Wie gaat er over het water *(Koos Brouwer)*	19.50u
5.	Waterkwaliteit *(Annette Beems-Kuin, HHNK)*	20.00u
6.	Pauze	20.30u

GEMEENTE Medemblik

7. Raakvlakken waterkwaliteit *(Koos Brouwer)* 20.40u
8. Zorgen van burgers *(Annette Beems-Kuin, HHNK)* 21:00u
9. Afronding *(voorzitter)* 21.20u
10. Sluiting *(voorzitter)* 21.30u

Welkom en introductie sprekers

GEMEENTE Medemblik

Welkom en introductie sprekers

Annette Beems-Kuin
Beleidsadviseur Gezond Water
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Koos Brouwer
Beleidsadviseur riolering/ruimtelijke adaptatie
Coördinator waterketen en ruimtelijke adaptatie WF
Gemeente Medemblik

Edward Ploeger
Senior Beleidsadviseur Ruimte
Afval, Grondstoffen en Milieu

GEMEENTE Medemblik

Aanleiding en doel

GEMEENTE Medemblik

Aanleiding en doel

Aanleiding

Behoefte aan kennis/informatie over onderwerp waterkwaliteit.

Onder raadsleden bestaat het beeld dat er van alles loos is, maar dat de raad weinig wordt gekend in - en betrokken bij - dit onderwerp.

Doel

Raad informeren over dit onderwerp. Wat is er aan de hand? Wie is verantwoordelijk voor welk onderdeel? Hoe staat het met de kwaliteit van het water? Welke rol heeft de gemeente? Wat kan de raad betekenen?

GEMEENTE Medemblik

Wie gaat er over het water?

GEMEENTE Medemblik

Wie gaat er over het water?

Om er in te komen:

Welke soorten water kent u?

GEMEENTE Medemblik

Wie gaat er over het water?

Afkadering voor deze bijeenkomst:

Oppervlaktewater
Grondwater

GEMEENTE Medemblik

Wie gaat er over het water?

Oppervlaktewater

Al het vloeibare water dat zich zichtbaar aan de oppervlakte bevindt: sloten, vaarten, het Overlekerkanaal, IJssel- en Markermeer, een spaarbekken, zeeën, oceanen, etc. Het maakt niet uit of de ‘houder’ van het water van natuurlijke of kunstmatige oorsprong is.

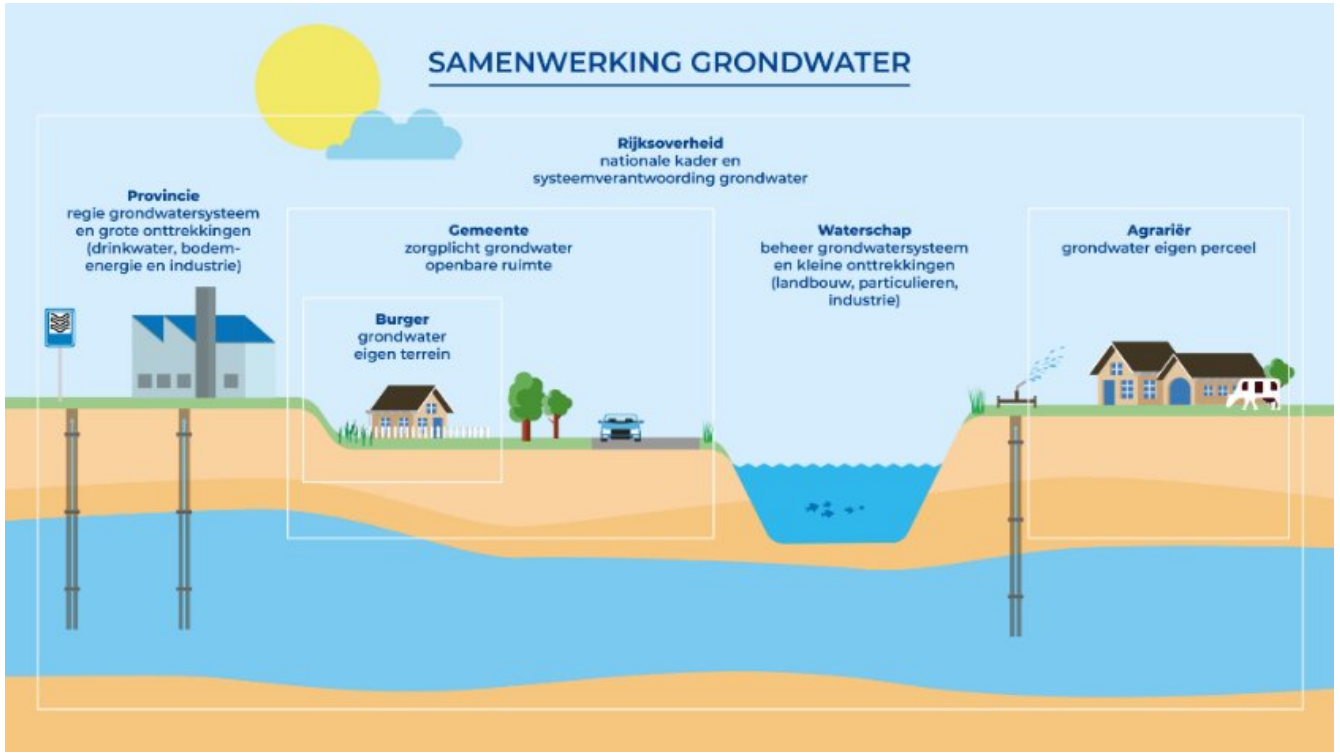
GEMEENTE Medemblik

Wie gaat er over het water?

Grondwater

Ondiep grondwater: grondwater dat gevoed wordt door neerslag.

Diep grondwater: grondwater in diepere, watervoerende bodemlagen.

GEMEENTE Medemblik

Wie gaat er over het oppervlaktewater?

Rijk

Beheert grote (buiten)wateren, grote rivieren en hoofdvaarwegen.

Nationale Omgevingsvisie (NOVI) bevat omgevingsbeleid met betrekking tot water

Nationale belangen 14 en 15:

14 - Waarborgen van de waterveiligheid en de klimaatbestendigheid;

15 - Waarborgen van een goede waterkwaliteit, duurzame drinkwatervoorziening en voldoende beschikbaarheid van zoet water.

NOVI: Rijk is systeemverantwoordelijk voor de drinkwater- en zoetwatervoorziening en de waterkwaliteit. Alle bestuurslagen hebben daarbinnen de verantwoordelijkheid voor het realiseren van hun eigen taken.

Rijk stimuleert met financiële middelen en kennisontwikkeling. Rijk heeft resultaatverantwoordelijkheid voor het eigen hoofdwatersysteem, dat door Rijkswaterstaat wordt beheerd.’

GEMEENTE Medemblik

Rijkswater

Wie gaat er over het oppervlaktewater?

Provincie Noord-Holland

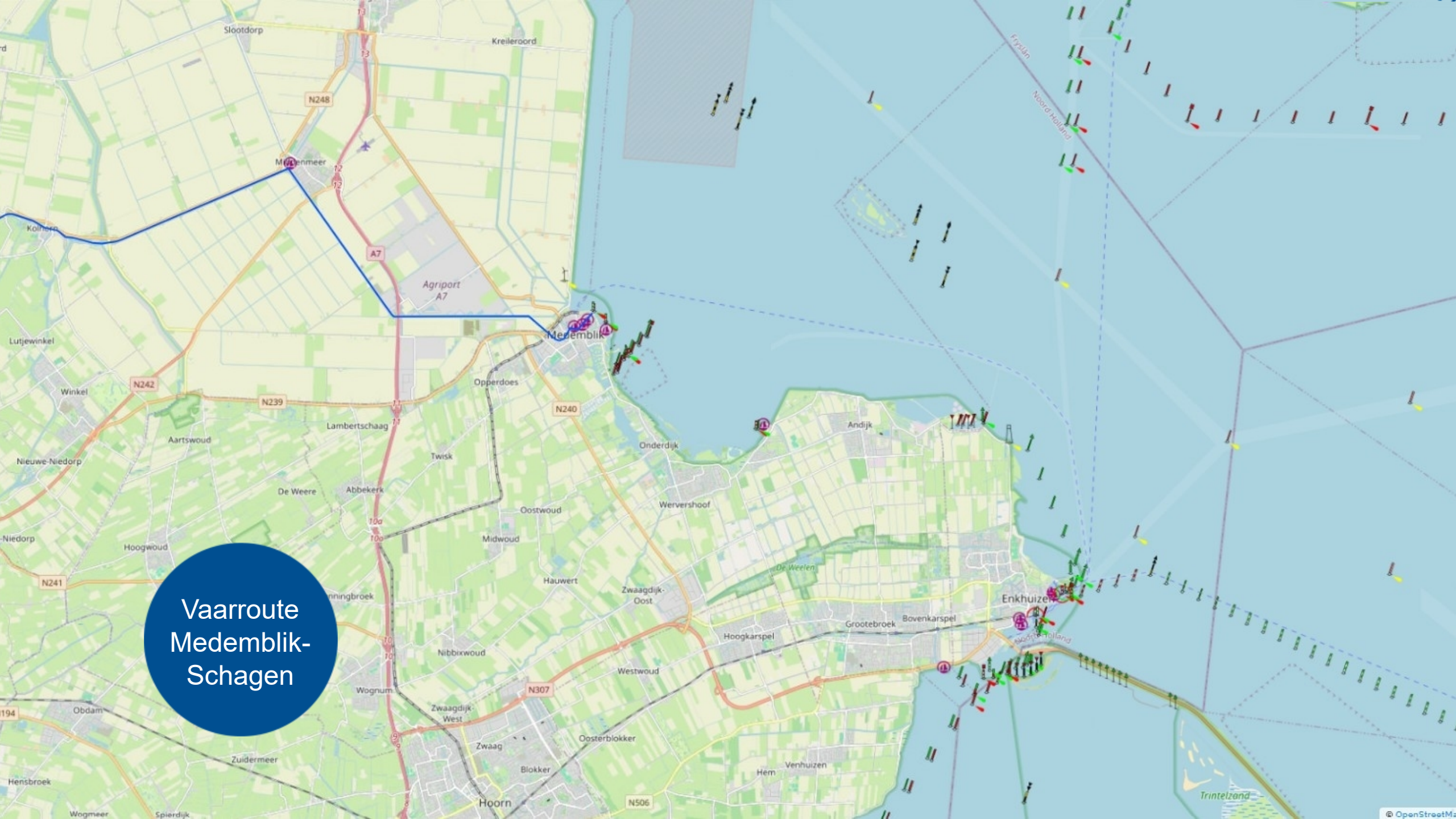
Provincie wijst voor de regionale wateren in het Regionaal Waterprogramma de KRW-waterlichamen aan en stellen hierin de waterkwaliteitsdoelen vast.

Beheert enkele regionale vaarroutes, waaronder de route Stolpen-Schagen-Kolhorn-Medemblik-IJsselmeer.

Provinciale Omgevingsvisie NH 2050 (POVI) bevat provinciaal waterbeleid. Wordt uitgewerkt in Regionaal Waterprogramma; dit beschrijft hoe de provincie zich inzet voor een goede waterkwaliteit, het op peil houden van de watervoorraad en de bescherming tegen overstromingen.

Provincie heeft ook verantwoordelijkheid voor grondwaterlichamen die binnen de KRW zijn aangewezen.

GEMEENTE Medemblik

Vaarroute
Medemblik-
Schagen
Slootdorp
Kreileroord
N248
A7
Agriport
A7
Medemblik
Opperdoes
N240
N239
N242
Lutjewinkel
Winkel
Aartswoud
Lambertschaag
Nieuwe-Niedorp
Twisk
De Weere
Abbekerk
Oostwoud
Midwoud
Hoogwoud
N241
Hauwert
Zwaagdijk-
Oost
Onderdijk
Andijk
Wervershoof
De Weelen
Enkhuizen
Grootebroek
Bovenkarspel
Hoogkarspel
Westwoud
Nibbixwoud
Wognum
N307
Zwaagdijk-
West
Zwaag
Oosterblokker
Blokker
Hem
Venhuizen
Obdam
Zuidermeer
Hensbroek
Wogmeer
Spierdijk
Hoorn
N506
Trintelzand
Fryslân
Noord-Holland

Wie gaat er over het oppervlaktewater?

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

Dit is de enige waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheerder in beheergebied Hollands Noorderkwartier (Noord-Holland binnen de kustlijn, ten noorden van het Noordzeekanaal).

Vanwege de gebiedskennis bereidt HHNK waterkwaliteitsdoelen voor, verzorgt de monitoring van de waterkwaliteit, stelt maatregelenprogramma's op en rapporteert over de voortgang van de uitvoering van maatregelen. Onderhoudstaken liggen wel soms bij anderen.

In het Waterprogramma HHNK staat hoe HHNK invulling geeft aan de rol.

Het Hoogheemraadschap zuivert ook huishoudelijk afvalwater.

GEMEENTE Medemblik

Legger Wateren 2025

Per categorie | Per onderhoudsplicht | Per maximale begroeiingsgraad | Peilgebieden

De Legger Wateren toont de ligging, vorm, minimale afmetingen, constructie en onderhoudsplichtige voor alle waterstaatswerken in het beheergebied van HHNK. Klik voor deze informatie op het object. Gebruik de pijltjes in de pop-up om informatie van andere objecten te zien.

Legger wateren 2025 Kunstwerken

Aquaduct

Brug

Brug

Duiker/Sifon/Hevel

Duiker/Sifon/Hevel

Gemaal

CATEGORIE_WATERLOOP

primair

secundair

Regenwaterbuffer

Regenwaterbuffer

Sluis

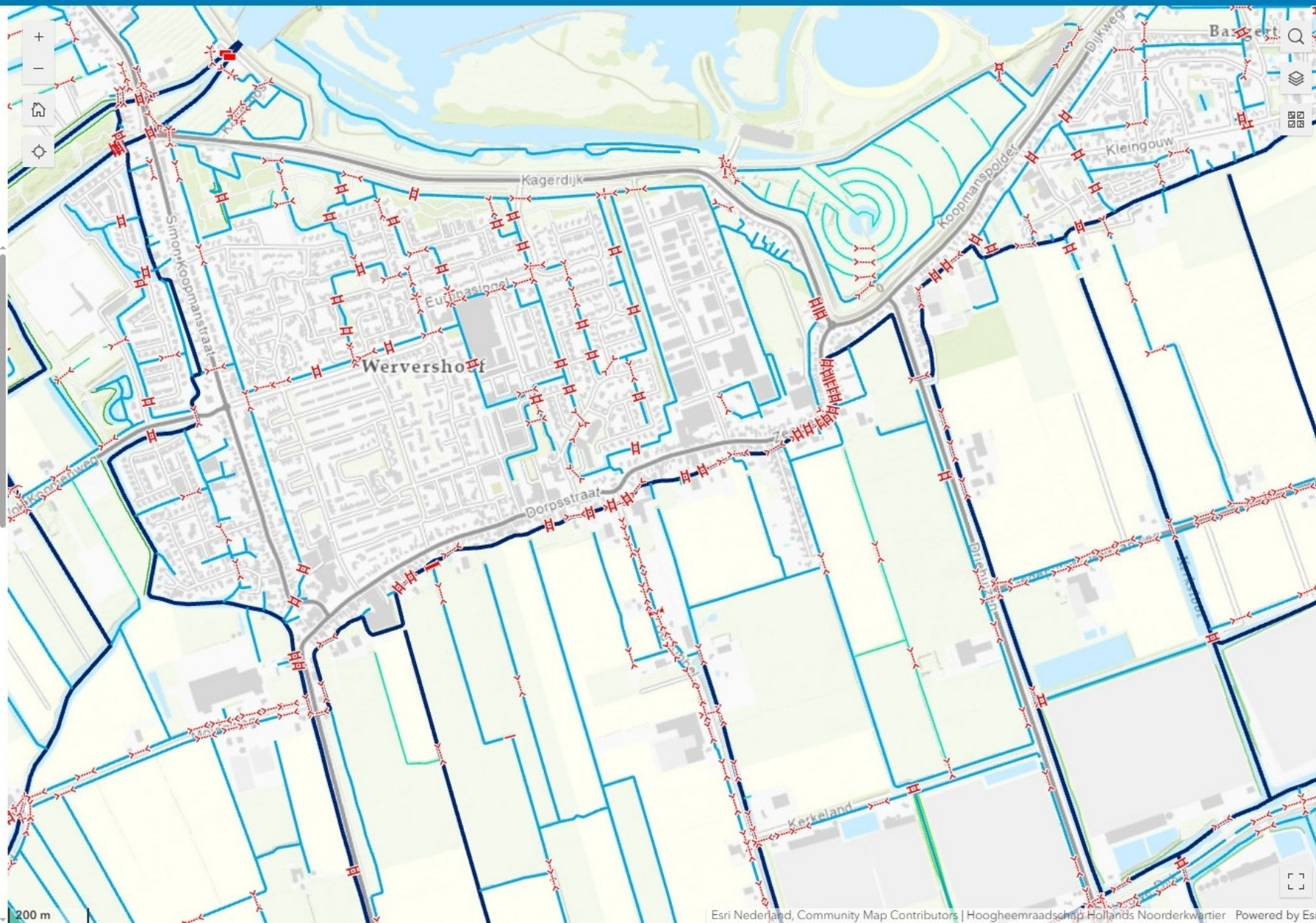
Sluis

Stuw

CATEGORIE_WATERLOOP

primair

Fragment van Legger HHNK

Wie gaat er over het oppervlaktewater?

Gemeente

De gemeente beheert bijna geen oppervlaktewater. Wel heeft de gemeente langs veel sloten onderhoudsplicht (schouw).

GEMEENTE Medemblik

Wie gaat er over het grondwater?

Ondiep grondwater in *stedelijk* gebied: perceeleigenaar, gemeente, HHNK, mits ….
Ondiep grondwater in *landelijk* gebied: perceeleigenaar, HHNK, mits ….

Diep grondwater: Rijk, provincie, HHNK, mits ….

GEMEENTE Medemblik

Waterkwaliteit, perspectief HHNK

GEMEENTE Medemblik

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Werken aan waterkwaliteit – stand van zaken KRW gebied HHNK

Annette Beems-Kuin 15 januari 2026

Hogere doelen

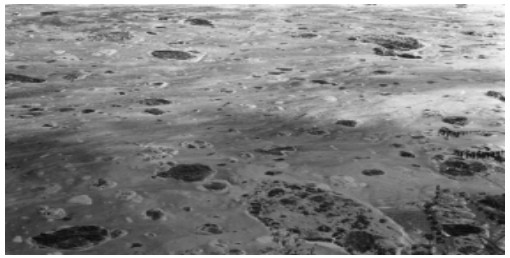

Aanpak waterkwaliteit door de tijd

1970

heden

toekomst

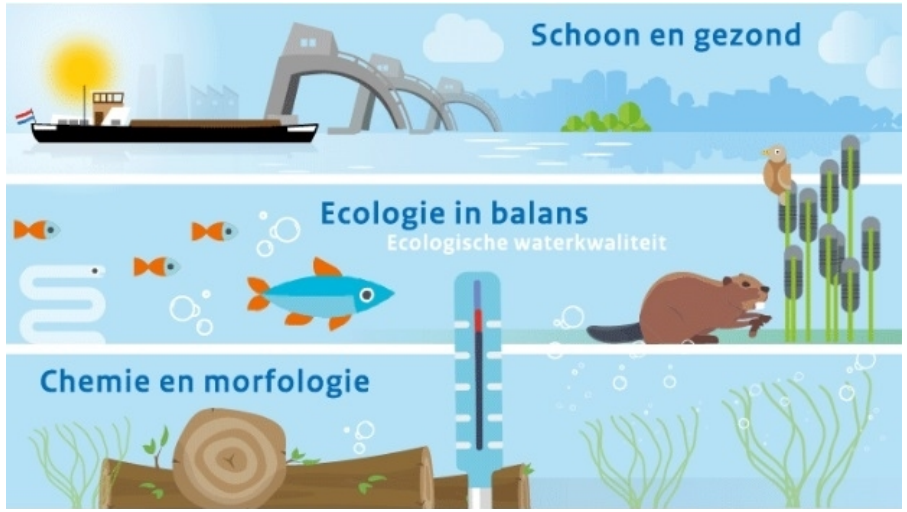

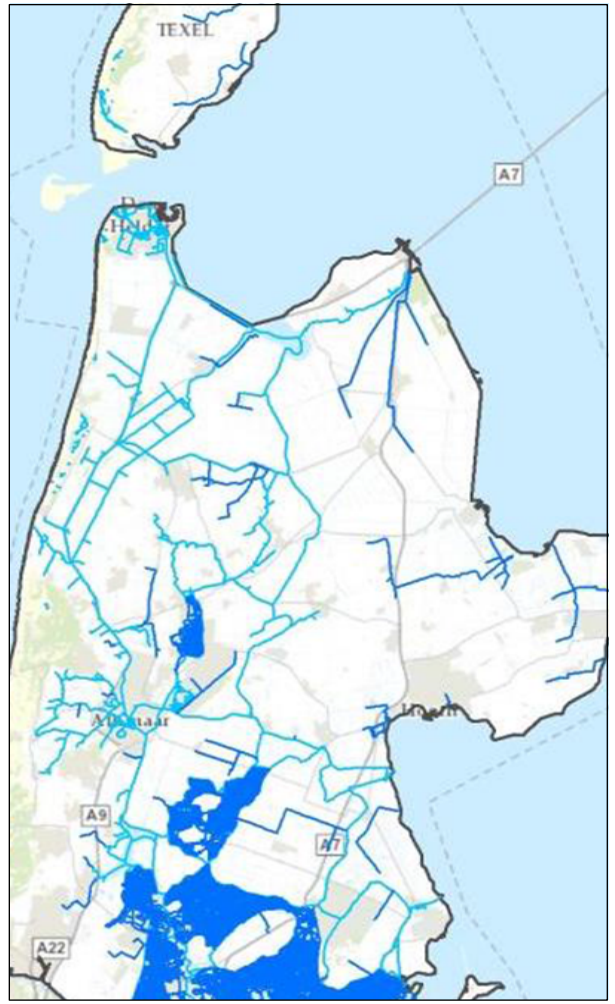

Europese Kaderrichtlijn Water

- Doel: goede kwaliteit grond- en oppervlaktewater in **2027**
- Opdracht: geen (tijdelijke) achteruitgang!
- 51 waterlichamen: resultaatverplichting
- Overig water: inspanningsverplichting

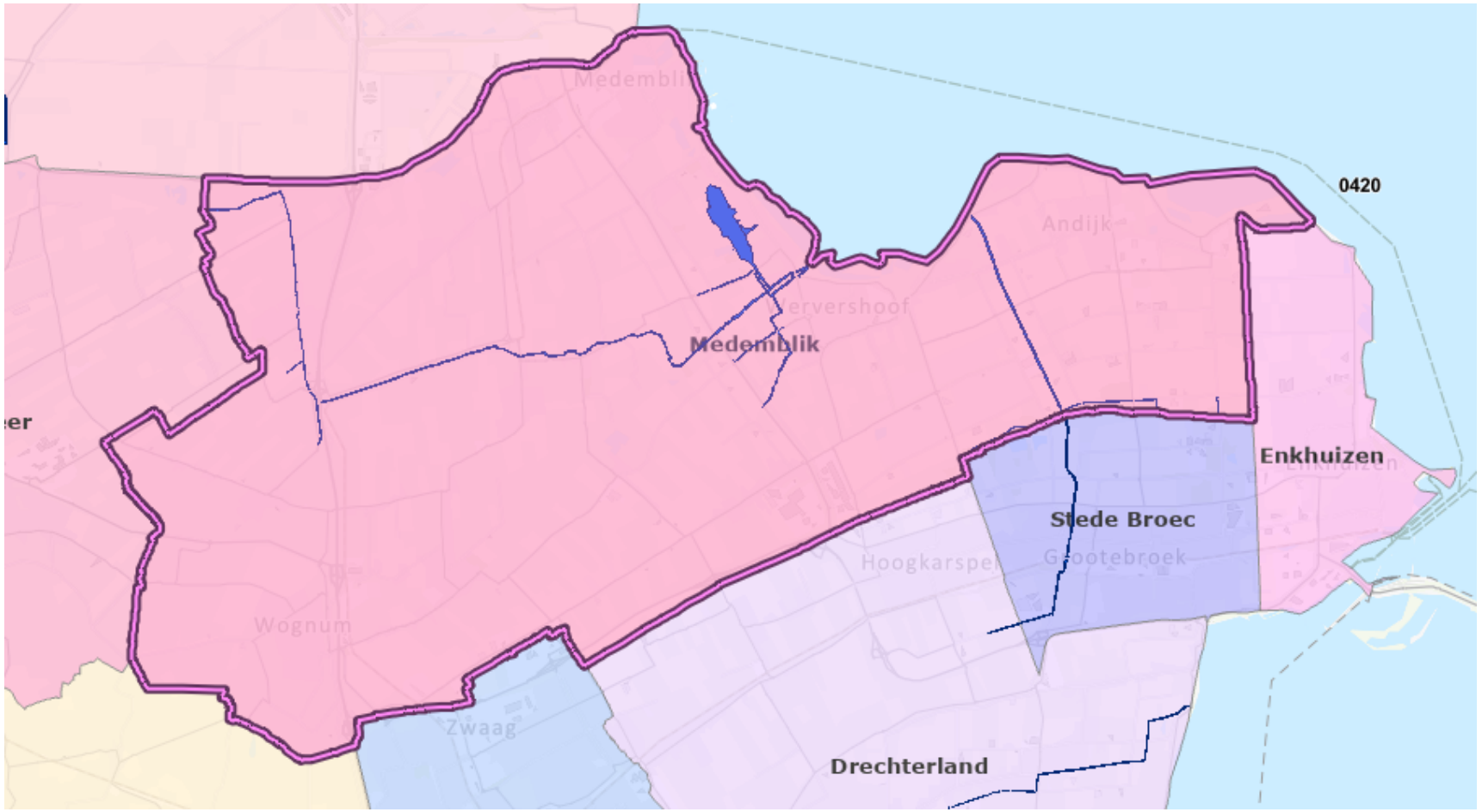

Verantwoordelijkheden KRW

- Provincies: vaststellen regionale waterkwaliteitsdoelen
- Waterschappen: monitoring waterkwaliteit en afleiden regionale waterkwaliteitsdoelen
- EU en Rijk: o.a. toelating en normstelling stoffen, emissieregels, landbouwbeleid (gebruik mest en gewasbeschermingsmiddelen)
- Alle overheden: maatregelen eigen taken en inzet eigen instrumentarium
- Landbouw: inzet Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer en bedrijfsverduurzaming
- Bedrijven, eigenaren, onderhoudsplichtigen en inwoners: o.a. inrichting en beheer, middelengebruik, etc.

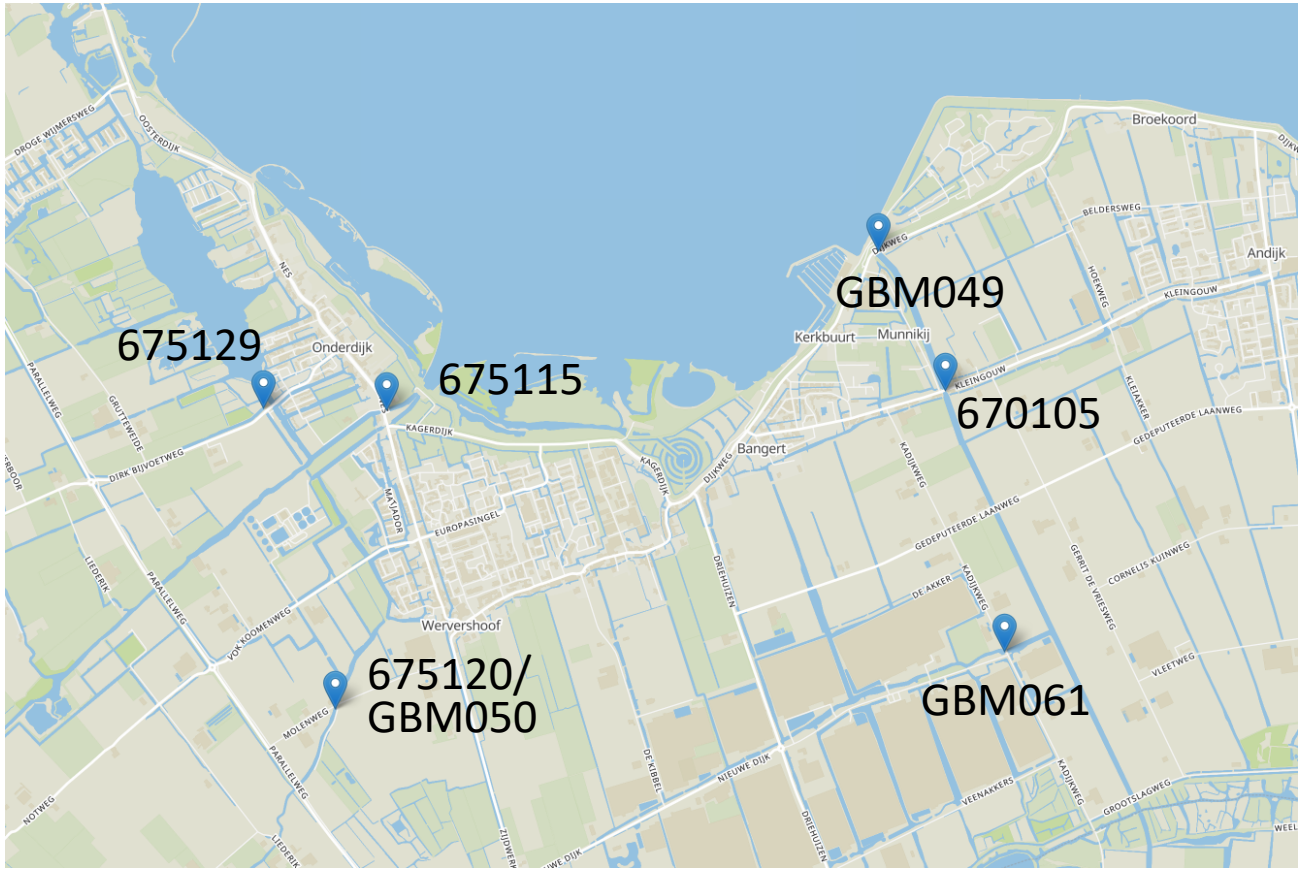
Ligging KRW-waterlichamen Medemblik

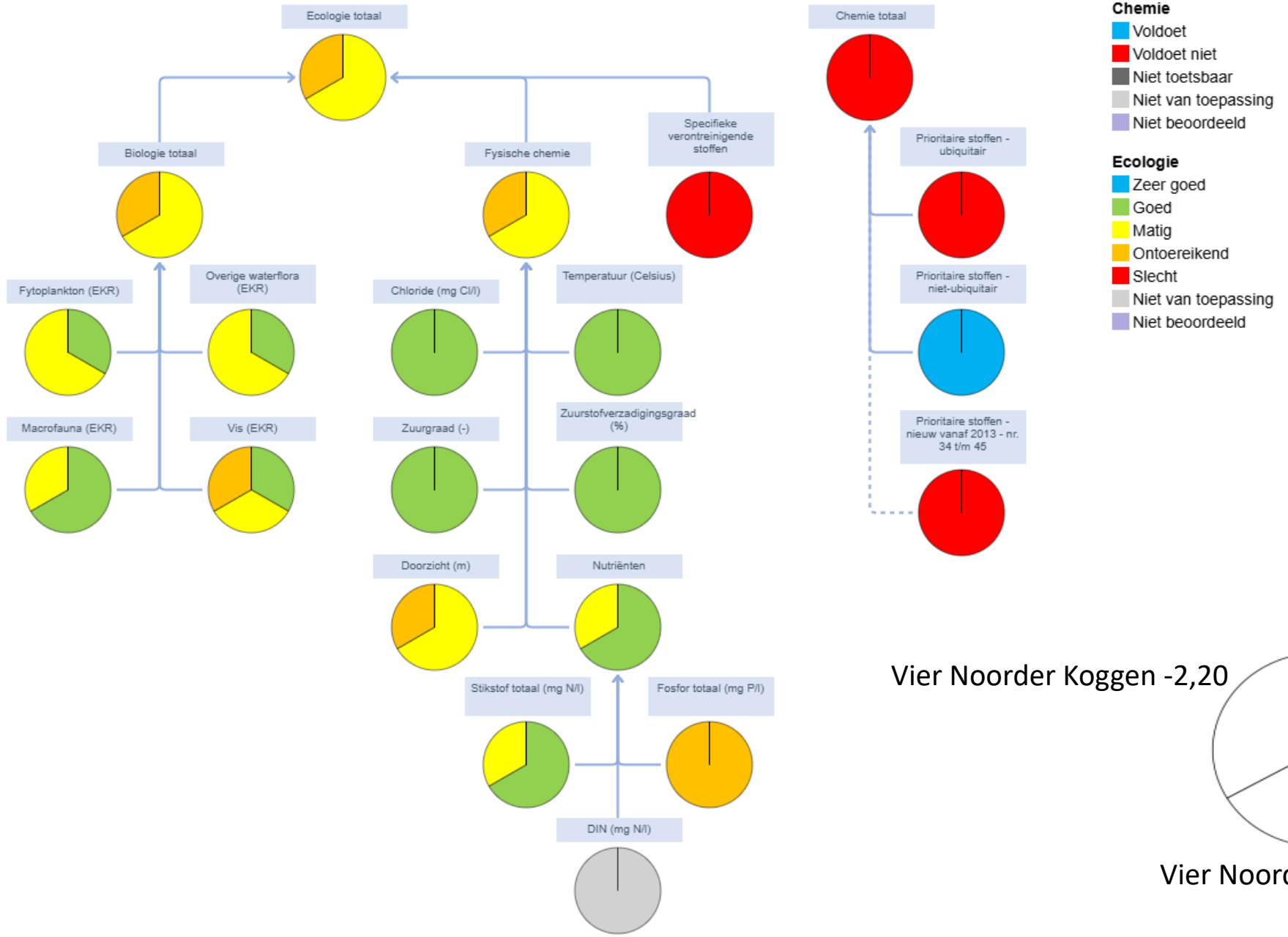
Meetpunten gemeente Medemblik

KRW-meetpunten:
- 670105
- 675115
- 675120
- 675129

GBM-meetpunten:
- GBM049
- GBM050
- GBM061

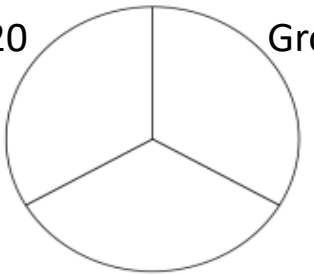

Toestandsbeoordeling oppervlaktewater per kwaliteitselement in 2025

Vier Noorder Koggen -2,20

Grootslag +

Vier Noorder Koggen -3,70

15-1-2026

Drukfactoren

- Natuurlijke omstandigheden:
  - Mariene historie
  - Weersinvloeden
  - Veenafbraak

- Menselijk handelen, denk aan oa.:
  - Emissies vanuit landbouw, industrie, wegverkeer, rioolwaterzuiveringsinstallaties, depositie, bewoners etc.
  - Peilbeheer
  - Huidige inrichting water en oevers
  - Beheer en onderhoud
  - Scheepvaart

Beelden water in Medemblik

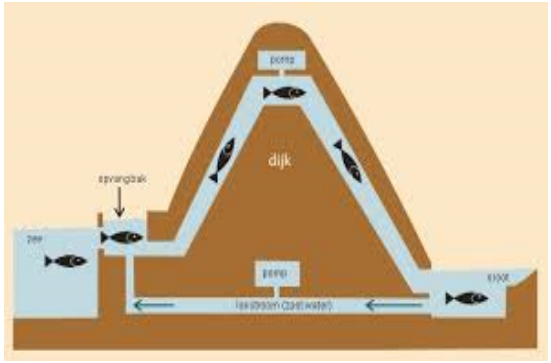

Maatregelen, voorbeelden

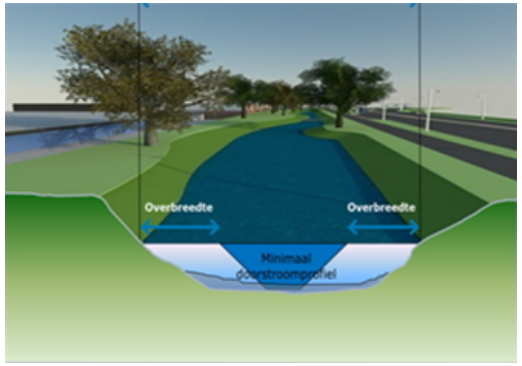
- Inrichting:

- Beheer:

- Emissies:

Landbouwportaal
Noord-Holland

Maatregelen, voorbeelden

- Communicatie:

- Onderzoek:

- Gebiedsprocessen:

Voortgang maatregelen

- Meeste maatregelen in voorbereiding, deels in uitvoering enkele gereed
- Uitvoering door verschillende partijen
- Risico's: afhankelijkheid inzet derden, toelating en emissiebeleid stoffen EU/Rijk, landbouwbeleid Rijk, juridische procedures
- KRW-impulsprogramma HHNK 2024-2027:
  - Ca. 50 extra maatregelen voor stoffen
  - uitbreiding programmateam KRW
  - Bedrijfsvoering KRW-proof maken

Maatregelen uitgelicht

- Perspectief chemisch doelbereik
- Monitoring KRW-stoffen rioolwaterzuiveringsinstallaties
- Inzet regionaal juridisch instrumentarium
- Borging inrichtingsmaatregelen
- Actualiseren lozingsvergunningen
- Samenwerking gemeente:
  - Indirecte lozingen KRW-proof (via Omgevingsdienst)
  - Afvalwaterlozingen groepsaccommodaties buitengebied
  - (Her)inrichting natuurvriendelijke oevers
  - Communicatiecampagne gebruik chemische stoffen door inwoners?

Maatschappelijke druk

Vervolg

- Inzet op uitvoering maatregelen
- Eindverantwoording toestand 2027, inzet uitzonderingsbepalingen
- Voorbereiding nieuwe planperiode SGBP4 2028-2033:
  - Technische doelaanpassing op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten
  - Opstellen maatregelenpakket
  - Monitoring en bepalen opgave voor nieuwe stoffen
- Besluitvorming ontwerp SGBP4 najaar 2026, definitieve versie najaar 2027

Voor gezond water is ook uw inzet nodig!
Doet u mee?

Pauze

GEMEENTE Medemblik

Waterkwaliteit, perspectief gemeente

GEMEENTE Medemblik

Raakvlakken waterkwaliteit

Op diverse plaatsen interactie met watersysteem. Beïnvloeding waterkwaliteit als gevolg van:

- Menselijke activiteiten: verkeer, industrie, land- en tuinbouw, …
- Technische systemen: afvalwaterinzameling, -transport en –zuivering
- Incidenten/calamiteiten
- Natuurlijke systemen: verspreiding stoffen via lucht- en (grond)waterstromingen

Directe of indirecte beïnvloeding:

- Riooloverstorten vormen directe lozing op oppervlaktewater
- Bestrijdingsmiddelen sijpelen langzaam in de bodem en komen zo in het grondwater en uiteindelijk het oppervlaktewater terecht.

GEMEENTE Medemblik

Raakvlakken waterkwaliteit

Bronnen:

- Functies in de fysieke ruimte
- Inrichting openbaar groen
- Indirecte lozingen (bedrijven op gemeentelijke riolering)
- Directe lozingen (riolering naar oppervlaktewater)
- Groepsaccommodaties

GEMEENTE Medemblik

Waterkwaliteit, zorgen van burgers

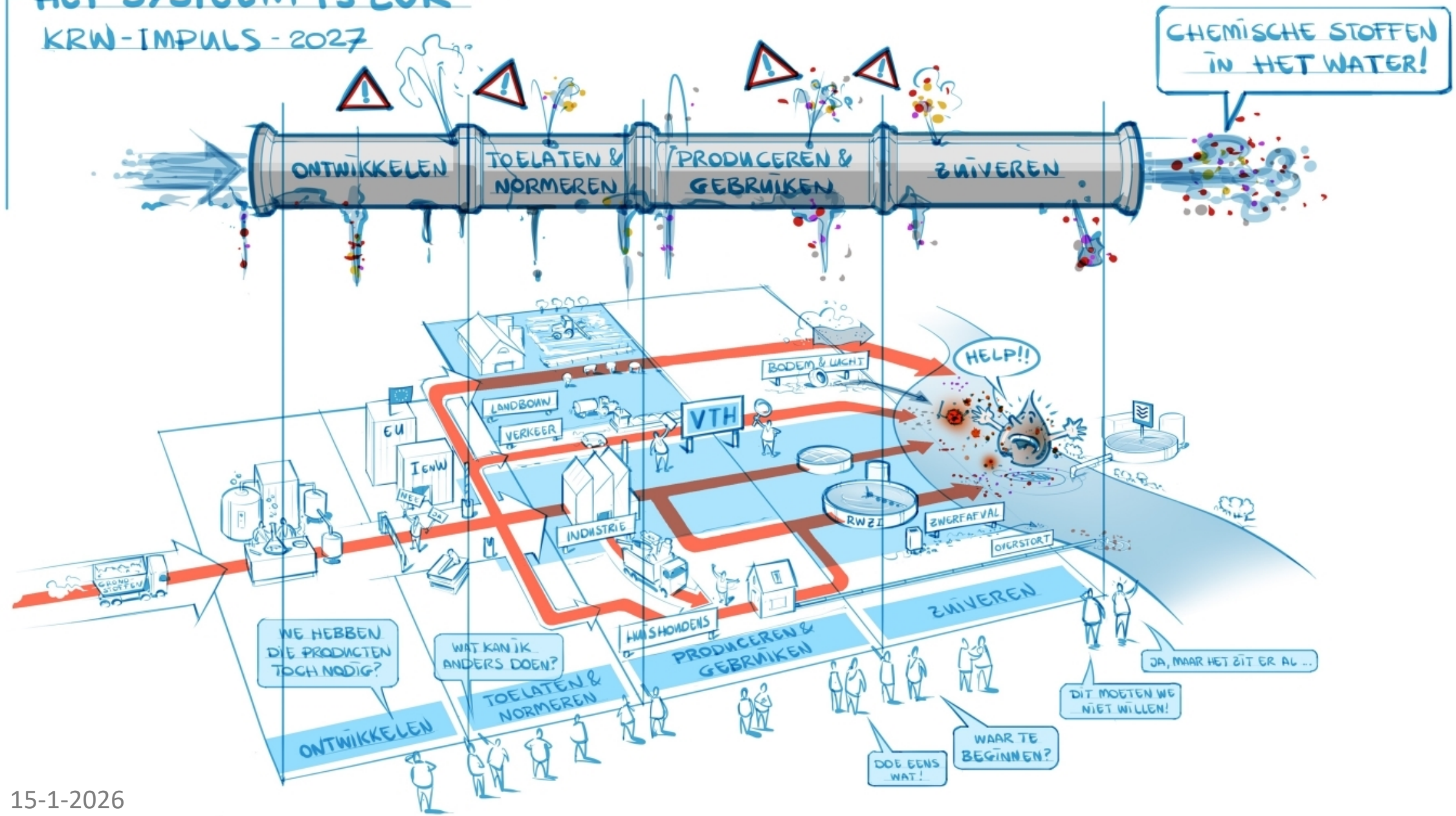
GEMEENTE Medemblik

Zorgen van burgers - gewasbeschermingsmiddelen

- Voor meest giftige stoffen zijn normen heel laag
- Elke druppel telt
- Verbetering analysemethoden

- Meest opvallend op meetpunten Medemblik: pirimifos-methyl (meerdere plekken/verschillende momenten/geen toelating)
- Voor sommige stoffen ook kijken naar gebruik buiten landbouw, bv huisdieren/ ongediertebestrijding

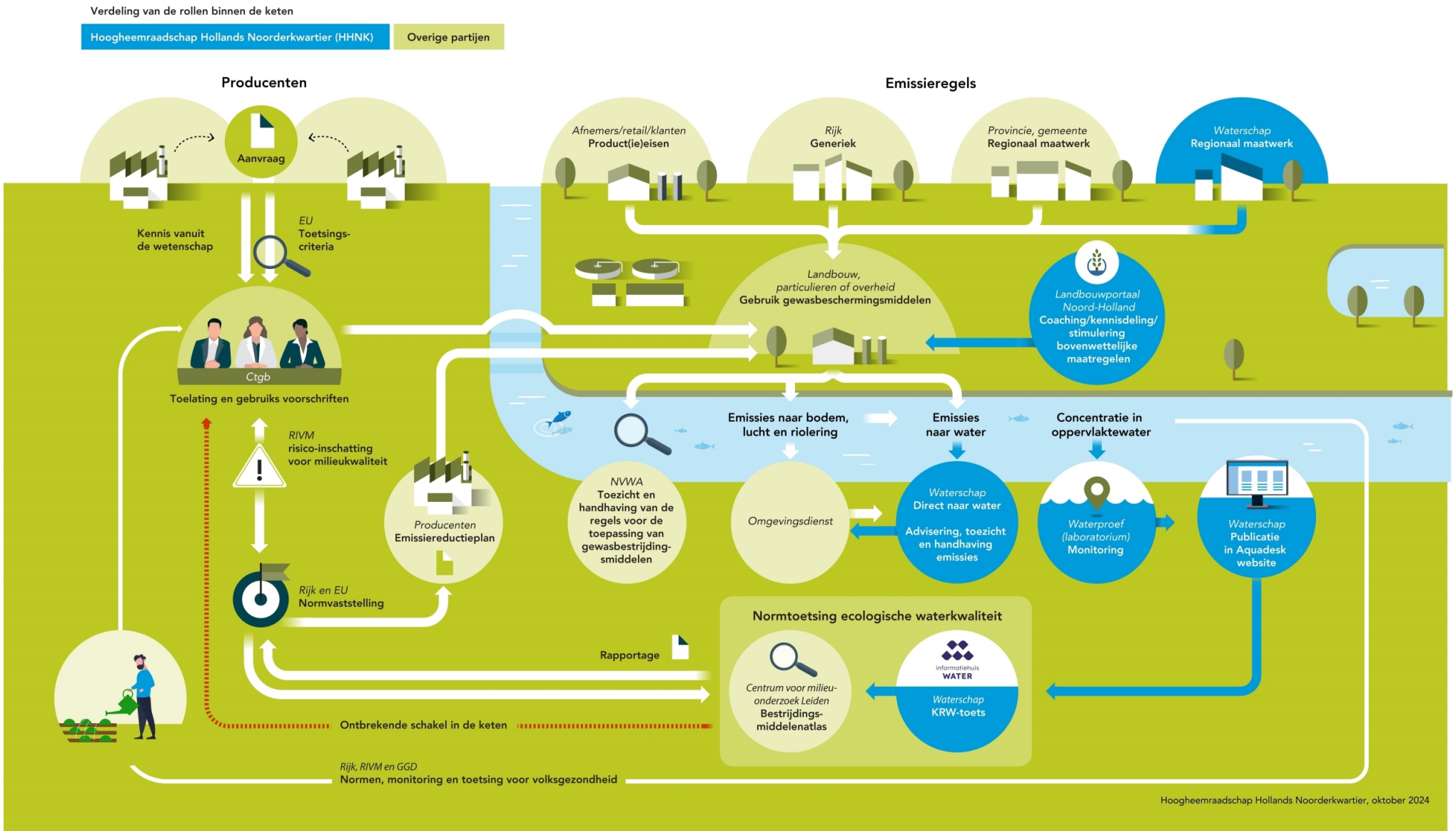

HET SYSTEEM IS LEK
KRW-IMPULS - 2027
CHEMISCHE STOFFEN IN HET WATER!
ONTWIKKELEN
TOELATEN & NORMEREN
PRODUCEREN & GEBRUIKEN
ZUIVEREN
HELP!!
BODEM & LUCHT
LANDBOUW
VERKEER
VTH
EU
IENW
NEE
JA
INDUSTRIE
RWZI
ZWERFAFVAL
OVERSTORT
HUISHOUDENS
WE HEBBEN DIE PRODUCTEN TOCH NODIG?
WAT KAN IK ANDERS DOEN?
ONTWIKKELEN
TOELATEN & NORMEREN
PRODUCEREN & GEBRUIKEN
ZUIVEREN
DOE EENS WAT!
WAAR TE BEGINNEN?
DIT MOETEN WE NIET WILLEN!
JA, MAAR HET ZIT ER AL ...

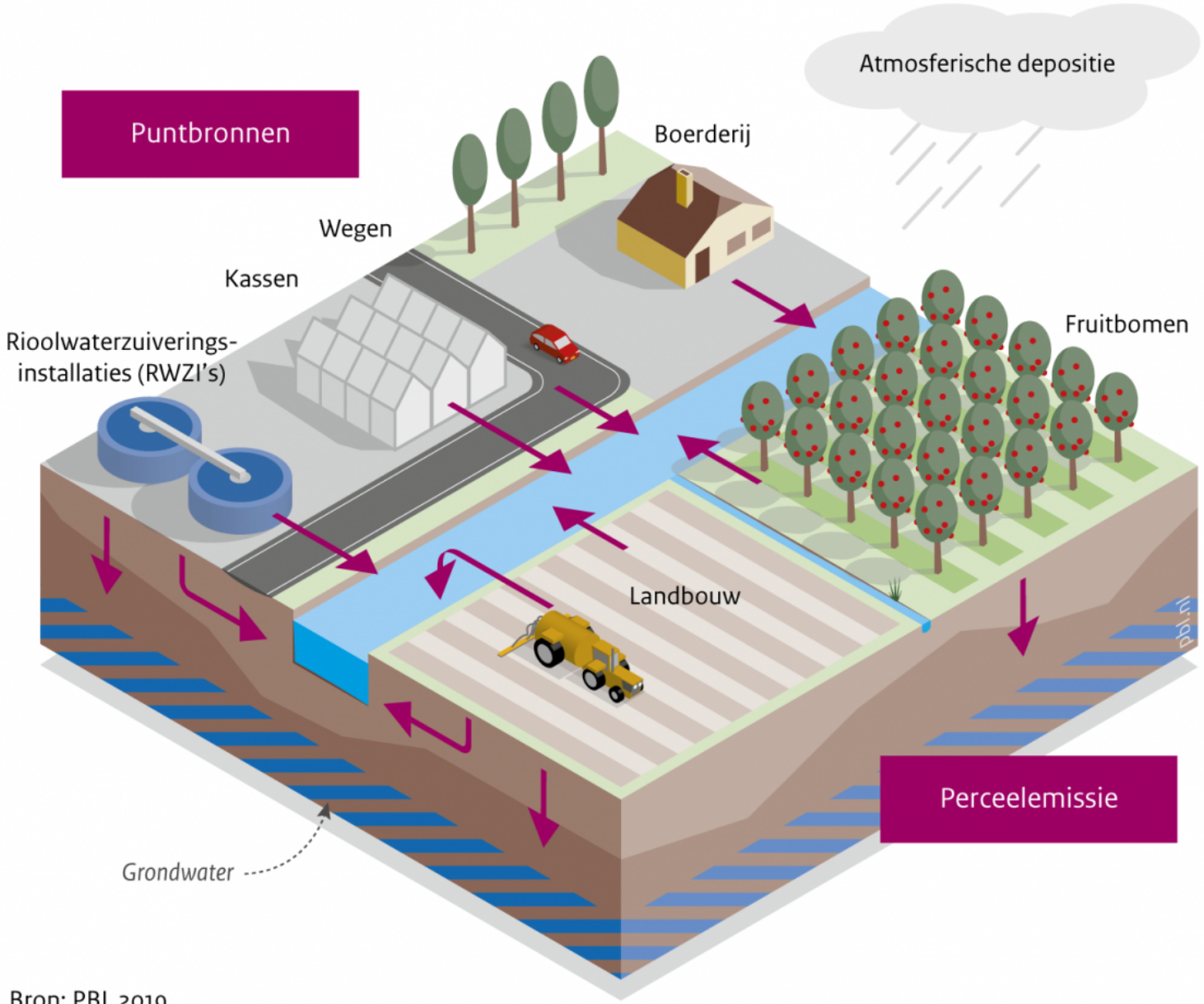
Verantwoordelijkheden in de keten van gewasbeschermingsmiddelen

hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

In sloten en kanalen worden regelmatig gewasbeschermingsmiddelen gemeten die volgens de KRW- normstelling niet in het water horen te zitten. Het waterschap is gehouden aan de KRW doelstellingen. Binnen de keten van gewasbeschermingsmiddelen zijn de verantwoordelijkheden verspreid over diverse partijen. De inzet van deze partijen is nodig voor het oplossen van deze problematiek. Bronaanpak is voor de waterschappen het uitgangspunt. Immers wat er niet inkomt, hoeft er ook niet uit.

Emissieroutes van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlakte- en grondwater

Bron: PBL 2019

Voorbeelden van maatregelen (bestuurlijke keuze)

- Gewasbeschermingsmiddelenbeleid
- Toelating intrekken
- Stimuleren en toelaten milieuvriendelijke alternatieven
- Maatregelen Emissiebeheerplan producenten
- Regionale aanpak:
  - Stimulering bedrijfsverduurzaming (voorbeeld ANLb en Landbouwportaal Noord-Holland)
  - Ruimtelijk beleid – functiekeuzes
  - Aanscherpen omgevingswaarden
  - Verbreden bufferstroken
  - Pachtvoorwaarden middelengebruik
  - Samenwerking vergunningverlening, toezicht en handhaving

Zwemwater

- Provincie: zwemwaterbeheerder, taken gedelegeerd naar Omgevingsdienst
- Waterbeheerder (hier Rijkswaterstaat): monitoring, zwemwaterprofiel, voorstel benodigde maatregelen
- Locatiebeheerder: dagelijks beheer en initiatiefnemer maatregelen

- Zwemwaterrichtlijn:
  - Normen poepbacteriën
  - Na 4 jaar oordeel slecht sluiten
- Nederland:
  - Normen blauwalgen
- Meer informatie: zwemwater.nl

Afronding

GEMEENTE Medemblik

Sluiting

GEMEENTE
Medemblik